

זה הדבר

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 6, 8 בפברואר 2012

פייגליניוהו ניצח

נתניהו נבחר לראשות הליכוד, אבל הפסיד לפייגליניזם

ברק, שלא מפספס שום הזדמנות כדי לאיים במלחמה על איראן. מלחמה כזו תגרור את ישראל להרפתקה צבאית, שאיש אינו יודע איזה מחיר נורא תגבה, בשירות האינטרסים הגלובליים של ארה"ב.

ממשלת הבנייה בהתנחלויות

ממשלת נתניהו פועלת לבנייתו, להרחבתן ולהכשרתן של התנחלויות, ממש כאילו פייגלין כבר עומד בראשה. לאחרונה החליטה על הקמת צוות משפטנים "עוקף בג"ץ", שתפקידו להכשיר התנחלויות שהוקמו על אדמות פלסטיניות שדודות.

לפי דו"ח שפרסמה תנועת "שלום עכשיו" לפני מספר שבועות, עולה, כי בשנת 2011 נרשמה עלייה של 20% בבנייה בהתנחלויות בשטחים הכבושים, לעומת שנת 2010.

עוד עולה מהנתונים כי 1,850 התחלות בנייה חדשות נרשמו בשנה האחרונה, לעומת 1,550 בשנה לפני כן. התחלות בנייה אלו כוללות 650 יחידות דיור בהתנחלויות מבודדות בגדה

המערבית, שמעבר לתוואי המתוכנן של גדר ההפרדה. ייתכן שזו הסיבה מדוע נתניהו, ולא פייגלין, הוא שזכה בקולותיהם של 75% מחברי הליכוד הגרים בהתנחלויות.

הליכוד כבר צועד בדרכו

פייגלין לא נבחר להיות יו"ר הליכוד, ואפילו לא ח"כ. אולם הוא יכול להיות סמוך ובטוח, שלתפיסת עולמו יש שליחים נאמנים בכנסת.

אחרי כמעט שלוש שנות כהונה של הממשלה הימנית ביותר בתולדות ישראל, מתבקש לשאול: מי בימין צריך בכלל את פייגלין, כאשר נתניהו הוא שעומד בראשות הממשלה ובראשות הליכוד?

מהתוצאות הסופיות בבחירות הפנימיות לראשות הליכוד, שנערכו בשבוע שעבר (31.1), עולה כי 77% מקולות המצביעים ניתנו לראש הממשלה המכהן בנימין נתניהו (48,000 קולות). מי שהתמודד מולו, משה פייגלין, זכה ל-23% מהקולות (15,000 קולות), שיעור דומה לזה שקיבל בבחירות הפנימיות האחרונות בליכוד.

במהלך ההתמודדות ניסה נתניהו לצייר את עצמו כ-"ממלכתי", מול המועמדות של פייגלין "המייצג את

המתנחלים הקיצוניים". אולם מנתוני ההצבעה עולה דווקא תמונה אחרת: מרבית בוחריו של פייגלין בפריימריז לליכוד, מתגוררים בתחומי הקו הירוק, ולא דווקא בהתנחלויות שבשטחים הכבושים.

למרות הניסיון של נתניהו לבלבל עצמו תדמיתית מפייגלין, כאשר בוחנים את מעשיו כראש הממשלה, מגלים כי נתניהו הוא יותר פייגלין מפייגלין. הוא וממשלתו מייצגים נאמנה את עמדות הימין הסהרורי, וזו הסיבה, מדוע פייגלין מתקשה להמריא ודורך במקום; עם מעשי נתניהו קשה לו להתוכח.

הפייגליניזם כבר בממשלה

השרים בממשלת נתניהו הוציאו לפועל את משנת פייגלין, בשבועות האחרונים, בדרכים שונות: שר החינוך גרעון סער, אחד מתומכיו המובהקים של נתניהו, החליט לאחרונה כי כל תלמידי בתי הספר יבקרו בחברון הכבושה; שרת התרבות לימור לבנת, אף היא מנאמני נתניהו, קראה לתיאטרון צוותא שלא להעסיק את השחקן והבמאי מוחמד בכרי; מקורב אחר, שר האוצר יובל שטייניץ, מקדיש ימים כלילות לקידום תכניות ההפרטה (האחרונה שבהן – הפרטת ארכיון המדינה); מקורב נוסף, שייתכן ויצטרף בקרוב לליכוד, הוא שר הביטחון אהוד

מכתבים למערכת

מי דוחף לתבערה אזרית?

העיתונאי הישארם נפאע הציג במאמרו האחרון ("העם הסורי יקבע את כללי המשחק", "זו הדרך", 25.1) עמדה משכנעת נגד תמיכה במשטרו של אסד. וכך הוא כותב: "בתוך מציאות מרובת סתירות זו, החלוקה הפוליטית המהותית בין המחנה התומך באימפריאליזם ובמשרתיו לבין המתנגדים לו, אינה צריכה להוביל את המתנגדים לאימפריאליזם לתמוך במשטרו של אסד".

הדברים הם נכונים במישור העקרוני. אך בכל זאת, ישנו פגם בהעמדת הדברים על המישור העקרוני בלבד. בעבר הקרוב שללנו, ובצדק, את משטרו של קדאפי. אך הסתבר, שעם כל פגמיו, היה קדאפי נכון לפשרה ולהידברות. היו אלה ראשי נאט"ו ועושי דברם אשר דחו, שוב ושוב, כל יוזמה לפשרה, כדוגמה היוזמה של ארגון מדינות אפריקה.

ברור לכל שהמורדים, הפועלים בעצה אחת עם נאט"ו ועם קטאר, מובילים מדיניות השוללת לחלוטין דיון כלשהו בסיום המשבר בסוריה. יתר על כן, ברור כי האסטרטגיה ה"מערבית" מוכתבת על ידי מאמץ עליון לקידום התערבות זרה. תוך כדי כך, נושאות קבוצות המורדים ותומכיהן באחריות הראשית להמשך שפיכות הדמים.

אומנם אין לתת אימון עיוור באסד, אך אפשר לקבוע, כי המהלכים הדיפלומטיים של רוסיה (המתואמת בשאלה זו, ככל הנראה, עם הממשלה בסוריה), ושל ארצות נוספות, פותחים פתח ליישוב המשבר.

אין להלבין שום פשע של אסד ושל אנשי הבעת'. אך גם אין להאשימם במדיניות של החרפת הקונפליקט וניצול המשבר הסורי כמרכיב באסטרטגיה של ארה"ב ובעלות בריתה. החלום הרטוב של האמריקאים הוא להפיל את כל המשטרים והכוחות העצמאיים באזור, כולל סוריה. מלחמת אזרחים בסוריה משרתת מטרה זו.

ראובן קמינר, ירושלים

קומוניסטים במרד גטו וורשה

כשצוין בשבוע שעבר יום השואה הבינלאומי (27.1), הוזכרו רבים ממנהיגי מרד גטו וורשה, רובם יוצאי תנועות נוער ומפלגות ציוניות-סוציאליסטיות (מרדכי אנילביץ', צביה לובוטקיין, ואחרים).

את ההיסטוריוגרפיה של מרד גטו וורשה כתבו ועיצבו בעיקר היסטוריונים ציוניים, ומושאי כתיבתם הם שצרבו את סיפור המרד בתודעתנו. מסיבה זו, המנהיגים והלוחמים הקומוניסטים במרד כמעט שלא הוזכרו.

אבקש להעלות את זכרו של יוסף לברטובסקי-פינקלשטיין, שכקומוניסט הצטרף להנהגת הארגון היהודי הלוחם (איי"ל) בגטו וורשה. הוא נולד ב-1896 בביאלה-פודלסקה, והיה מראשי המפלגה הפועלים הפולנית. בשליחות המפלגה, שימש כמזכיר הוועד המחוזי של המפלגה בגטו, ונמנה עם עורכי עיתון התנועה "דער רוף".

בימי האקציה הגדולה, בקיץ 1942, ביקש את עזרת הקומוניסטים הפולנים שמחוץ לגטו, נתפס בידי הנאצים, ונשלח למחנה ההשמדה טרבלינקה. לאחר מותו, הוענק לו עיטור גבורה של הצבא הפולני, ומצבה לזכרו הוקמה בצומת הרחובות זמנהוף ולברטובסקי, בלב אזור הגטו בוורשה.

דן יהב, תל-אביב-יפו

דברים בשם אומרם

מהפכת אוקטובר שבפתח

"העסקה ישירה של עובדים היא מכבסה יפה של מילים, שהמשמעות האמיתית שלה היא כפיית יחסי עובד-מעביד. אכן, ברוסיה הקומוניסטית היו יכולים להיות גאים בממשיכי הדרך בישראל".

(שלומי לוי, איגוד לשכות המסחר, "דה מרקר", 24.1)

אצולת ההון

"המאיון העליון מתמלא באנשי פיננסים שמתחננים בינם לבין עצמם".

(כותרת של השבועון השמרני הבריטי "אקונומיסט", 23.1)

התחזית: כאוס עולמי

"העולם עומד בפני אחת התקופות הקשות ביותר בהיסטוריה המודרנית, תקופה של רשע; אירופה נמצאת על סף כאוס וסכסוכים; אמריקה תסבול ממהומות ברחובות, שיובילו להגבלה דרמטית של חירויות האזרח; המערכת הכלכלית הגלובלית עלולה לקרוס לגמרי".

(המיליונר ג'ורג' סורוס, "ניוזוויק", 22.1)

מדינת ישראל בע"מ

"יאיר לפיד אדם חיובי, אך אזרחי ישראל חייבים לבחור מנהיגים שהתנסו במנהיגות, כשם שחברה תעשייתית ממנה מנהלים על פי כישוריהם".

(עודד טירה, התאחדות התעשיינים, "ישראל היום", 29.1)

כבוד הרב משיב

"ש: מדוע אנו, העם היהודי, נחשבים עם סגולה? הרי יש לנו כל כך הרבה צרות.

ת: אנו נחשבים סגולה שכן כך אומרים מקורותינו ותורתנו".

(הרב עמית קולא, אתר "מורשת", 11.1)

שלחו לנו דברים בשם אומרם: info@maki.org.il

מעוניינת לקבל

את "זו הדרך"
לביתך בדואר,
מדי שבוע,
וללא תשלום?

שלחו שם וכתובת אל: info@maki.org.il

תרומות לפקודת מק"י יתקבלו בברכה –

ת"ד 26205, תל-אביב, מיקוד 61261

סניף נצרת של מק"י מרחיב שורותיו

נמשכות ההכנות לקראת הוועידה ה-26 של מק"י, שתיפתח ב-15 במארס בחיפה

של מק"י היא, שאנו לצד העם בדרישותיו לצדק חברתי ולדמוקרטיה, ובאותה עת אנחנו נגד כל התערבות אימפריאליסטית, פוליטית וצבאית, בעניינים הפנימיים של סוריה ושל כל מדינה אחרת. מק"י קוראת להנהגה הסורית להקשיב לדרישות העם והאופוזיציה הפטריוטית, המתנגדת נחרצות להתערבות האימפריאליסטית.

החברים שמעו סקירות ודוחות בעניינים מפלגתיים ממזכיר סניף נצרת, החבר **עדנאן אבו רביע**, אשר הדגיש בדבריו, כי חשוב להמשיך בהאצה בפעילות הסניף. אבו רביע הציג דו"ח לגבי פעילות הסניף, לרבות לגבי ההכנות לבחירות להסתדרות ולוועידה ה-26 של מק"י, שתקיים במחצית מארס.

המשתתפים בדיון הדגישו את מחויבותם להצלחת חד"ש בבחירות להסתדרות, והביעו תמיכה בעמדת מק"י לגבי האירועים בעולם הערבי.

באסיפת כללית, שהתקיימה ב-2 בפברואר, קיבל סניף מק"י בנצרת לשורות המפלגה עוד קבוצה של חברים חדשים. בכך הגיע מספר החברים שהצטרפו בשנה האחרונה למפלגה בסניף נצרת ל-48. זהו מספר שיא של מצטרפים במהלך שנה אחת, בשני העשורים האחרונים. בין המצטרפים – צעירים ומבוגרים, וגם כאלה שהחליטו לחזור למפלגה לאחר היעדרות של שנים. מבין המצטרפים, 15 באו משורות ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י).

גם סניף בנק"י בנצרת הרחיב שורותיו בשנה האחרונה בעשרות חברים וחברות. רק בחודשיים האחרונים הוא קיבל לשורותיו כ-20 חברים חדשים. באסיפה הכללית של סניף נצרת השתתף חבר הלשכה הפוליטית ח"כ **מוחמד ברכה**,

אשר בסקירה הפוליטית שהביא התעכב על המצב בעולם הערבי ובמיוחד בסוריה. ברכה הדגיש, שעמדתה העקרונית

תחרות לעיצוב סמל הוועידה ה-26

במסגרת ההכנות לוועידה ה-26 של מק"י, שתקיים ב-17-15 במארס, הוקמה ועדה מכינה, אשר פרסמה קול קורא לעיצוב סמל הוועידה. התחרות, הנושאת פרס כספי, פתוחה לציבור. ניתן לשלוח הצעות לכתובת: info@maki.org.il

יחימוביץ': עניי עירך קודמים

לאחר שראש עיריית קריית מלאכי מנע כניסת עיתונאים לישיבה פתוחה של מועצת העיר, פנתה אליו בכתב ח"כ **שלי יחימוביץ'**, יו"ר מפלגת העבודה, והביעה מחאה על הפגיעה בדמוקרטיה. אולם קולה כלל לא נשמע כאשר מקורבה, ראש עיריית תל-אביב-יפו **רון חולדאי**, מנע בעקביות כניסת תושבים לישיבות מועצת העיר, וגם לא כאשר הורה לפרק באלימות את מאהל מחוסרי הדיור בשכונת התקווה. המכתב הבא נשלח השבוע לח"כ יחימוביץ', בידי תושב העיר.

מזה למעלה משלוש שנים נמנעת ומעוכבת כניסתם של תושבים רבים לישיבות מועצת העיר תל-אביב-יפו, אשר בתחומה את מתגוררת, ואין פוצה פה.

משפרצה המחאה החברתית, עלתה מודעות הציבור לכוחות הפועלים על חייו, וגבר גם רצונם של תושבים רבים לקחת חלק ולהשפיע על תהליכי קבלת ההחלטות. למרות זאת, פעם אחר פעם נמנעת כניסתם של עשרות תושבים לישיבות, ללא כל הסבר.

ואת, עד קריית מלאכי הרחקת לכת. על זה נאמר: עניי עירך קודמים, תושבי עירך קודמים. עניי התקווה, יפו ולינסקי. גם הלילה יש ביניהם כאלה שישנים ברחוב, בחוץ, בקור, בגשם הברכה, שבזה הרגע שוטף אותם שוב.

להב זוהר

עובדות ועובדים למען הסתדרות חזקה ודמוקרטית

בכנס שנערך באולם בית הספר "מנשר" שבדרום תל-אביב (3.2) נפגשו עשרות עובדות סוציאליות, פעילות ופעילים חברתיים, מובילי המחאה החברתית, חברי סיעות חד"ש ומרצ בהסתדרות, ופעילי חד"ש, מק"י ומאבק סוציאליסטי, לגיבוש אסטרטגיה לקראת הבחירות הקרובות להסתדרות.

בין המשתתפים בכנס: ח"כ **דב חנין** (חד"ש); מזכיר חד"ש, **איימן עודה**; חברי הכנסת לשעבר **תמר גוז'נסקי** (חד"ש) ו**מוסי רז** (מרצ), וחברי הנהגת ההסתדרות לשעבר, ד"ר **אפרים דוידי** (חד"ש) ועו"ד **יפעת סולל** (מרצ).

"הנהגת ההסתדרות, בראשות עופר עיני, שהפקירה 9,000 עובדות ועובדים סוציאליים במאבקן, לא יכולה להמשיך בתפקידה" אמרה בכנס עו"ס **ענבל חרמוני**, דוברת תנועת "עתידנו – לעתיד העבודה הסוציאלית".

היעדר מאבק נחוש מצד עופר עיני נגד הפרטה, עמד במרכז דבריו של ד"ר דוידי, שהוסיף כי "מכירת מאבקים וחתימת הסכמים בניגוד לדעת העובדים והוועד שלהם, הם עניין שחוזר על עצמו פעם אחר פעם".

עוד נשאו דברים: **מיה חסקל**, עובדת סוציאלית ופעילה חברתית; **יואב גולדרינג**, חבר בית נבחרי ההסתדרות (בינ"ה) וחבר מועצת העיר תל-אביב-יפו; **סוהיר דקסה-חלבי**, עובדת סוציאלית ופעילה בתנועת מאבק סוציאליסטי; **נוסים ברכה**, לשעבר יו"ר ועד עובדי "אלקטרה", ודוברים נוספים.

לפרטים נוספים על ההתארגנות: 050-5201416

שוד הפנסיה הגדול, בחסות ממשלת הימין

מאת אפרים דויד

בחמש השנים האחרונות גדלו ב-76% דמי הניהול שמשלמים העמיתים בקופות הגמל • משרד האוצר מטשטש נתונים הקשורים בעלייה זו • תגובת הבכירים בענף הפנסיוני? מתלוננים שאינם מרוויחים מספיק • ואת המחיר? נשלם אנחנו

כאן ציבור שלא מבין, וכולם מנסים לחגוג על הכסף שלו”.

ידיד: יש הגובים דמי ניהול מופרזים

הבהלה בקרב מנהלי הקרנות המופרטות מיוזמת החקיקה של ח”כ כץ היא כה גדולה, עד שאחד מהם, **אביגדור קפלן** (”כלל ביטוח”), פרסום בעיתון ”גלובס” (31.1) מאמר ארוך למדי נגד היוזמה.

הוא כותב: ”התלבטתי ממושכות אם לכתוב שורות אלה, בעקבות המתקפה חסרת הרסן של אישי ציבור נגד ענף הביטוח וראשיו, תוך שימוש בכינויי גנאי מעליבים ופופוליסטיים; אך כיוון שנושא כבד משקל עומד על הפרק, חשתי חובה להביע דעתי על הסכנה הצפויה מהורדה לא-מידתית ולא-אחראית בדמי הניהול של המוצרים הפנסיוניים. אינני טוען ולו לרגע שאין בין הגופים המוסדיים כאלה שגבו דמי ניהול מופרזים, אך תהא זו טעות להסיק מכך מסקנות גורפות לגבי כל הגופים המוסדיים, ולהסיח את דעת הציבור מהבעיה האמיתית בחיסכון הפנסיוני – היעדר הביטחון שהציבור החוסך עתה, הצעיר יחסית, יזכה לפנסיה סבירה ויציבה עם פרישתו לגמלאות”.

קפלן גם התייחס לנושא הפרטת הקרנות, וכתב: ”הרפורמות בענף הפנסיה החלו בשנת 1995, ונמשכו בתחילת שנות האלפיים. הרפורמות התבטאו בהקמת קרנות פנסיה חדשות ובהפרטתן, ומשמעותן העיקרית הייתה העברת הסיכון הכרוך בהתארכות תוחלת החיים ובתנודות בשוק ההון אל כתפי ציבור החוסכים”.

”כלומר, הפנסיה החדושה של עמיתי קרנות הפנסיה החדשות תלויה אך ורק בסכום שנצבר עד גיל הפרישה, וגובה הקצבה החדושה שיקבל הגמלאי איננו מובטח לאחר הפרישה. זאת לעומת הזכאים לפנסיה תקציבית או לפנסיה מקרן פנסיה ותיקה, הצוברים זכויות כפונקציה של שנות עבודה, והמדינה נושאת בסיכונים הכרוכים במימוש הזכויות”, כתב קפלן.

דברים אלו מהווים תיאור תמציתי של ”מהפכת הפנסיה”, שהחלה לפני כשני עשורים, והואצה כאשר בנימין נתניהו כיהן כשר האוצר בתחילת שנות ה-2000. אך לדברי קפלן, ”כל המקטרגים על גובה דמי הניהול סבורים בטעות, שרמת ההוצאות הכרוכות בניהול החיסכון הפנסיוני היא נמוכה, ולכן רווחי חברות הביטוח גבוהים מדי, אך הם אינם רואים את התמונה כולה”.

”אי-אפשר לדבר בנושאים אחרים ובפשטות יתרה על ההוצאות בכל אפיקי החיסכון ארוך-הטווח, משום שהם שונים ביניהם. למשל, בקרן פנסיה ובחברת ביטוח, להבדיל מבקופת תגמולים, נדרשים תחשיבים אקטואריים רבים הכרוכים בהוצאות נוספות, והוצאות השייך בקופות תגמולים גבוהות מבקרנות הפנסיה”.

”ניהול הזכויות של בעלי פוליסות ביטוח חיים, עמיתי קרנות פנסיה ועמיתי קופות גמל במשך עשרות שנים כרוך בהוצאות ניכרות. אמת המידה להשוואה אינה דמי הניהול הנגבים בענפים פנינסיים אחרים, אלא דמי הניהול המקובלים בחו”ל, בחיסכון ארוך-טווח, ואלה גבוהים יותר מהמקובל בישראל, גם לפני ההפחתה המתוכננת”.

קפלן לא מספק, כמצופה, שום סימוכין ”לעלויות גבוהות אלה”. הוא גם לא טורח להזכיר את סכומי העתק שגובים התאגידים על חשבון העמיתים.

על פי קפלן, ”הסיכון השני שהועמס על ציבור החוסכים בעקבות הרפורמה, הוא סיכון התנודות בשוק ההון. בעבר הנפיקה המדינה אגרות חוב מיועדות עד כדי 70% מכספי הצבירה בקרנות הפנסיה החדשות. שיעור זה הופחת לכדי 30% ול-0% באפיקי חיסכון פנסיוני אחרים. רוב הגופים המוסדיים משיגים לחוסכים, בעזרת מומחים שהם מעסיקים, תשואות ארוכות-טווח גבוהות מאלה שהובטחו להם בעבר באגרות החוב המיועדות. דמי הניהול אמורים לכסות גם את עלות המומחים הללו, המנהלים את כספי החוסכים במקצועיות ובאחריות”.

”על נבחרי הציבור להחליט מה עדיף לטווח הארוך: תשואה נמוכה לאורך זמן, מובטחת באג”ח ממשלתי, או תשואה גבוהה יותר לאחר כיסוי דמי הניהול, המושגת ע”י השקעת חלק ניכר מכספם בשוק ההון”, כתב.

המספרים האמיתיים שמאחורי המילים

אך קפלן אינו צודק. בתחקיר שפרסם **עירן פאר** ב-”גלובס” (31.1) הודגש, שחרף דמי הניהול הגבוהים, התשואה על חסכון היא אפסית, ובייחוד בקופות הגמל. או כדברי העיתון: ”כץ, 0, ובמילים, למי שחושב שיש כאן טעות דפוס – אפס. זוהי התשואה הריאלית השנתית הממוצעת נטו לאחר דמי ניהול, שקיבלנו בקופות הגמל בחמש השנים האחרונות. ואם נדייק, 0.06% התשואה הנומינלית הממוצעת הייתה 4.09%. ננכה ממנה את עליית המדד ואת דמי הניהול ונישאר עם 0 עגול ביד. אגב, לא מדובר רק בקופות הגמל; בקרנות הפנסיה ובביטוחי המנהלים התמונה דומה. בחמש השנים האחרונות קפא החיסכון הריאלי שלנו במקום”.

ועוד: ”11.4 מיליארד שקל, הוא הסכום שעבר בחמש השנים האחרונות מכיסם של החוסכים לכיסם של מנהלי קופות הגמל, בתי השקעות וחברות הביטוח. אין ארוחות חינם, ותמורת ניהול כסף צריך לשלם. אחד המאפיינים החינניים של החיסכון הפנסיוני, הוא שדמי הניהול נגבים תמיד, בכל מזג אוויר ובכל חודשי השנה, לא משנה מה הייתה התשואה. האם משהו ממנהלי הגופים האלו העלה בדעתו להוריד את דמי הניהול לאור הביצועים הגרועים? האם אחד המנכ”לים דררה לרגע באפשרות להפחית באופן חד-פעמי את דמי הניהול, לאחר שהמוצר שסיפק לנו היה באיכות נמוכה? אל תצחיקו אותנו”, נכתב.

הגיפ שנרכש מדמי הניהול של העובד

”אם עליית דמי הניהול הייתה מביאה לתשואות גבוהות יותר, לעמידה בכללי רגולציה נוקשים או לשיפור השירות, לא היה לנו מקום לטענות”, נכתב בתחקיר ב-”גלובס”. ”אך לא כך קרה: הרוב המכריע של דמי הניהול העודפים, מיליארדי שקלים, נותבו ישירות לכיסיה של קבוצה קטנה של מנהלים בשוק ההון, שהתעשרה במהירות; לכיסיהם של מאות עובדים בדרג בינוני

ומעלה בבתי השקעות, שזינקו ברמת השכר שלהם היישר לעשירון העליון; לטובת משרדים מפוארים, גיפים מדוגמים, הטבות למשווקים, מתנות ונסיעות לחו”ל, וכנסים בזבזניים”.

יצוין כי דמי הניהול בשמונה הגופים הגדולים עלו בשיעור ממוצע של 76%. בכולן קפצו דמי הניהול משנת 2006, הגיעו לשיא בשנים 2008-2009, ומאז ירדו בשיעור זניח (ר’ טבלה – מתוך ”גלובס”, 31.1).

עליית דמי הניהול של קופות הגמל הגדולות (2006 – 2011)

קופה	תאגיד	נכסים (מיליארדי ₪)	דמי ניהול		התייקרות
			2006	2011	
גדיש	פסגות	18,000	0.77%	1.14%	53.2%
תמר	כלל	11,000	0.84%	1.12%	34.5%
עצמה	הראל	8,700	0.66%	1.13%	84.8%
קה”ל	מגדל	7,500	0.63%	0.95%	69.8%
ק’ השפע	מיטב	780	0.91%	1.60%	92.3%
סה”כ נכסים:		45,980			

ניקח, למשל, את קופת ”קרן השפע”, שהייתה בעבר בבעלות הבנק הבינלאומי, וכבר אז הייתה יקרה, עם דמי ניהול של 0.91%. הרוכש – ”ישיר בית השקעות” – הקפיץ את דמי הניהול ל-1.75%. לאחר ש-”ישיר” התמוג עם ”מיטב”, חלה ירידה קלה ל-1.6%. דמי הניהול כיום גבוהים ב-76% מאלה ששילמו החוסכים כשהקופה הייתה בבעלות הבנק הבינלאומי.

לדברי ”גלובס”, משרד האוצר מנסה להסתיר את העניין ככל האפשר, ונוקט טקטיקה של העלמת נתונים. בכל מיזוג של קופות גמל – והיו עשרות כאלה, וצפויים עוד מאות – ”נדרסים” ונעלמים כל נתוני העבר של הקופות שהתמזגו, ללא אפשרות לשחזר. כך לא ניתן לדעת מה היו דמי הניהול ששולמו בעבר, וכך לא יכול חוסך, שהקופה שבה הוא נמצא התמזגה עם קופה אחרת, לדעת אם הורע מצבו. בורות זו נוחה מאוד, כנראה, לאנשי אגף שוק ההון באוצר.

ועוד לא דיברנו על קרנות ההשתלמות, אשר מהוות כ-40% מכספי החיסכון של העובדים, על דמי הניהול בקרנות הפנסיה, ועל ביטוחי המנהלים, אשר גם בהם משלמים דמי ניהול מופרזים.

ח”כ כץ טרם התפנה לטפל בנושא, ואילו משרד האוצר, בזוהרות יתרה, אינו פוצה פה. במסמך שהוגש לוועדת העבודה בפברואר אשתקד נכתב, שחור על גבי לבן, כי ”שככול שדמי הניהול גבוהים יותר, כך הפגיעה העתידית (בזכויות העמיתים – א”ד) גבוהה יותר”.

האם ניתן לשלם פחות דמי ניהול? במסמך שכתב הכלכלן **אליעזר שוורץ**, ממרכז המחקר והמידע של הכנסת, נאמר כי כוח המיקוח של העובד הבודד מול תאגידי הפנסיה והחיסכון לטווח-ארוך, הוא אפסי. קבוצות עובדים מאורגנות וגדולות ככל האפשר, משלמות, כך לפי המחקר, דמי ניהול מופחתים. הנה עוד סיבה להתארגן, להקים ועד עובדים, ולחתום על הסכם קיבוצי.

הממשלה מסרבת לייצר פתרונות דיור

מאת ח"כ דב חנין

אות פרלמנטר מצטיין לדב חנין

ועדת "אות הפרלמנטר", בראשות מי שהיה המשנה לנשיא בית המשפט העליון, השופט בדימוס תיאודור אור, העניקה לח"כ דב חנין (חד"ש) את תואר חבר הכנסת המצטיין. הבחירה נעשתה לאחר ששוקללו פרמטרים שונים בידי ועדת מומחים של המכון הישראלי לדמוקרטיה.

לדברי אור: "בכל תקופת כהונתו, התבלט ח"כ חנין בזכות פעילותו בוועדות הכנסת, בשדולות ובמליאה. הוא עוסק במגוון רחב של תחומים, ומתמקד במדיניות הסביבתית והבריאותית, תוך ראייה מרחיקת לכת ותחושת אחריות לעתיד המדינה".

אור הוסיף כי "פעילותו בולטת גם במליאת הכנסת, שם הוא מרבה לנאום, להעלות הצעות לסדר היום, ולהגיש שאילתות למשרדי הממשלה. בכך מראה ח"כ חנין, הלכה למעשה, כי אפשר לתרום לפעילות הכנסת ולהשפיע עליה גם ממושבי האופוזיציה".

סרבנות שלום – בכייה לדורות

"ממשלת ישראל משתמשת במשא-ומתן בתור מטריה לתהליך המואץ של הרחבת ההתנחלויות, בנייה בירושלים המזרחית, וחבלה שיטתית ועקבית בפתרון של שתי מדינות לשני העמים", אמר ח"כ מוחמד ברכה, בהצעה לסדר

שהגיש בנושא המשא-ומתן בין ישראל לפלסטינים (1.2).

הוא ציין כי אבו-מאזן שלח צוות מו"מ לשיחות המתקיימות בירדן, רק מתוך כבוד לבקשתו של המלך עבדאללה, ולא מתוך תקווה שהוא תולה בממשלת נתניהו. עובדה זו מבטאת את מידת הייאוש הקיימת בעולם הערבי מהממשלה בישראל, שהיא "ממשלת ימין קיצוני, המובילה לעימות נצחי באזור".

ברכה הזהיר מפני הסכנה שבתפיסה הימנית, לפיה "ירדן היא פלסטין", אותה מבטאים פוליטיקאים מהליכוד, כמו פייגלין, וגם ח"כ אריה אלדר. "אמירות כאלה מועילות בצבירת קולות באווירה העכורה והקיצונית שקיימת כיום בישראל, אבל זו בכייה לדורות. אמירות כאלה מחזירות את הדיון לנקודה שכולנו ייחלנו שהאזור עבר אותה. מדובר כאן, בעצם, במתקפה על התפיסה המדברת על פשרה היסטורית בין שני העמים שחיים בארץ הזאת, העם בישראל והעם הערבי-פלסטיני", אמר.

ברכה מתח ביקורת על התיווך של ארה"ב במשא-ומתן בין ישראל לפלסטינים: "איך תוכל ארה"ב לחבר בין הקצוות, בין הצד הישראלי והצד הפלסטיני, בצורה הוגנת? האמריקאים כמתווכים הם כישלון גמור".

את חוסר הנכונות של ממשלת ישראל לפתור את הסכסוך בדרך של פתרון שתי המדינות, הגדיר ברכה בסיכום דבריו - "משחק מסוכן של ספסרות בחיי אדם".

מצוקת הדיור הייתה העילה לגל המחאה החברתית העצום שראינו בקיץ. למצוקה הזאת יש ביטויים שונים: סובלים ממנה הצעירים בתל-אביב, שאינם מסוגלים לשכור דירה במחיר סביר; סובלים ממנה תושבי כפר-שלם, שמאוימים בסילוק מבתיהם; סובלים ממנה חסרי הדיור, שממתינים שנים בתור הבלתי-נגמר לדיור ציבורי; סובלים ממנה תושבי הכפרים הערביים, שלא מסוגלים לבנות לעצמם בית ביישוב שלהם, בהיעדר תוכניות מתאר; וסובלים ממנה גם דיירי הדיור הציבורי, שחברות הדיור הציבורי מתעללות בהם במקום לסייע.

אלו אנשים שונים מאוד, אולם בין השונים האלה יש מכנה משותף. המכנה המשותף הוא מדינה שנסוגה מאחריותה לאזרחיה, ואידיאולוגיית השוק החופשי, שעובדת מצוין, אבל רק לטובת מי שיש לו הרבה כסף.

ברור לכולנו, כי הממשלה הזאת לא מתכוונת לשנות את דרכה. לאחרונה הציעה, בשאלת הדיור, כמה פירוורים חסרי חשיבות לחלוטין, כדי שנתקוטט בינינו. כל פרשת הקריטריונים לזכאות לדיור, והדיון שהתפתח סביבם, הם דוגמא מעולה להסחת דעת. במקום קריטריונים בעייתיים ישנים, מציעים לנו קריטריונים בעייתיים חדשים.

לכן, מתבקשת השאלה: מה צריך לעשות היום? ראשית, חייבת להיות בנייה ציבורית גדולה על קרקעות המדינה. מדינת ישראל ידעה לעשות את זה בעבר. אין שום סיבה לא לחזור לבנייה ציבורית כזאת, לבד מאותה אידיאולוגיה קלוקלת של קפיטליזם חזירי, בה דוגלת הממשלה. כאשר תהיה בנייה ציבורית בהיקף גדול על קרקעות המדינה, תוכל המדינה להציע, במישרין ובעקיפין, מגוון פתרונות של דיור חברתי לרצף של אוכלוסיות, שצריכות סיוע וצריכות עזרה מהמדינה.

כך נייצר פתרונות גם לאלה שהם חסרי דיור, וגם לאלה שעוד מעט יהיו חסרי דיור, אם המדיניות הקלוקלת של הממשלה הזו תימשך.

(הנמקת הצעת אי-אמון של חד"ש בממשלה, 30.1)

לא לנישול הבדואים בנגב מאדמתם

"ביום חמישי האחרון השתתפתי בהפגנה רבת משתתפים, שנערכה מול משרדי הממשלה בבאר-שבע, כדי למחות על הכוונה ליישם את מה שקרוי 'דוח פראוור', בלי להביא בחשבון את עמדת האוכלוסייה הערבית בנגב", אמר ח"כ מוחמד ברכה, יו"ר חד"ש, בדיון בהצעה לסדר שהגיש בנושא צווי ההריסה במגזר הבדואי בנגב (1.2).

"הממשלה מנסה לנשל מאדמתם אנשים שחיים עליה מדורי דורות. זכויותיהם הקנייניות על הקרקע גם הוכרו למעשה, בעבר, בדרכים שונות", אמר ברכה.

ברכה שלל את טענת המדינה, לפיה אין באפשרותה לספק שירותים ליישובים הבדואים המבודדים: "כשהוקמו יישובים ליהודים – אפילו חוות פרטיות של איש אחד – הם זכו למים, לחשמל, לטלפון, ולכביש גישה. הפרדוקס היה כאשר קו של חשמל עבר בתוך יישוב בדואי בלתי-מוכר, כדי לספק חשמל ליישוב יהודי, אבל לטענת הממשלה, לא היה אפשר לחבר את היישוב הבלתי-מוכר לחשמל".

נשים בשחור

מאת לילך ובר

ההצגה "בית ברנרדה אלבה", בין הבית לפוליטי, בכיכובו של מוחמד בכרי ובבימויו של מוניר בכרי

הצגת התיאטרון "בית ברנרדה אלבה", של האקדמיה לאמנויות המופע בתל-אביב, עלתה לאחרונה, במסגרת ההפקה השנתית שיוחדה לזכרו של ג'וליאנו מר-חמיס. מר-חמיס, שנרצח על רקע פעילותו בתיאטרון החופש בג'נין, נמנה עם סגל המורים באקדמיה, שנפתחה ב-2010 בתל-אביב, ופועלת בבית "הגדה השמאלית". עם קבוצת המייסדים של האקדמיה נמנים אנשי תיאטרון ויוצרים, ביניהם פרופ' אברהם עוז, השחקן עווד קוטלר, ואחרים. זהו תפקידו הראשון של מוחמד בכרי בתיאטרון, מאז שנת 2003. לצד בכרי מופיעות תלמידות המחזור הראשון באקדמיה. הופעה של שחקן ותיק ומנוסה לצד שחקניות מתחילות, מספקת הזדמנות נאה לשחקניות בתחילת דרכן להפגין את כישוריהן מול קהל אוהד, שמשתוקק לראות את בכרי על בימת התיאטרון.

בפוסטר האיקוני שקידם את ההצגה, מופיעה דמותו של בכרי מחורץ הפנים, כשהוא עוטה צעיף על ראשו. בכרי, תמיר ורחב כתפיים, משוטט על הבמה עוטה שמלה שחורה, חובש פאה עם שיער אפור אסוף, ונושא מקל עץ אדיר מימדים.

במרכז המחזה "בית ברנרדה אלבה", מאת פרננדו גרסיה לורקה, עומד הבית. ברנרדה, אם המשפחה, כולאת את בנותיה בבית בשם מנהגי אבלות שמרניים למשך שמונה שנים. לורקה התבססה בכתובת המחזה על חוויותיו בספר הספרדי, בו הבית זוהה עם האישה, והביא לכדי הקצנה את ההקבלה בין הבית לבין הנשי. מעשה התיאטרון במאה ה-20, בה הוצג הבית על הבמה,

ובה היה הקהל הקיר הרביעי, מוסס את ההבחנה בין הבית לבין הפוליטי. הבית, ויחסי הכוח הבאים בו לידי ביטוי, הובא למרחב הציבורי, ואיפשר את הפוליטיזציה של החוויה הדומסטית.

התפאורה מבליטה את הגבול, שאינו הרמטי, בין הבית לבין החוץ. במרכז הבמה מוצגת גדר הבית, דרכה מופנה מבטן של בנות המשפחה אל החוץ, ונצבעת באמצעות התאורה באור אדום, המסמל סכנה ותשוקה.

הבמאי מוניר בכרי, מורה באקדמיה, מזהה רגעים קומיים במחזה, ומרכיב סיטואציות שזוכות לפרצי צחוק מצד הקהל. המניפולציות שמפעילות הדמויות אחת על השנייה מובלטות, לעיתים באופן גרוטסקי.

בעת שהועלתה ההצגה בתיאטרון צוותא בתל-אביב, נערכה מחוץ לבניין הפגנה של תנועת "אם תרצו", שהתנגדה להופעתו של בכרי על בימת התיאטרון. ההתנפלות של "אם תרצו" זכתה להדים תקשורתיים, לאחר שהתנועה פנתה לשרת התרבות לימור לבנת. זו מצידה איימה במובלע, כי "צוותא צריכים להפעיל שיקול דעת אמנותי נוסף".

תגובת השרה היא חלק מגל של אימים על החופש האמנותי של מוסדות תרבות המתוקצבים על ידי המדינה. מן הראוי ששרת התרבות תהיה זו המשלמת מחיר ציבורי על פעילותה האנטי-דמוקרטית ועל השתלחיותיה חסרות האחריות.

מנהל צוותא משה טנא, מסר בתגובה כי "צוותא מגנה ומתייחסת בחומרה לסגנון המתלהם. אנו קוראים לדו-שיח תרבותי, שימנע, במקום להעמיק, את השסע בחברה". בסוף השבוע האחרון הועלתה ההצגה פעמיים בתיאטרון אל-מידאן בחיפה, ובשתי הפעמים התמלא האולם בקהל. לפני תחילת ההצגה, הוזכרו אירועי השבוע החולף, וזכו לגינוי מהדהד מהיוצרים ומהקהל.

אם תרצו את בכרי

מאת יוסי סגול

כלל ידוע טוען, כי כדי לקדם הצלחה מסחרית יש ליצור רעש. באופן לא מפתיע, פעמים רבות, דווקא לקראת השקה של סרט, דיסק או סדרת טלוויזיה חדשה, מתפרסמת בתקשורת שערורייה עסיסית בנוגע לאחד היוצרים. העניין הציבורי שנוצר, משמש לקידום המוצר החדש.

אנשי "אם תרצו" החליטו להתעלם מכלל זה. יש להם, כמוכן, את הזכות להפגין נגד השחקן מוחמד בכרי, המשתתף בהצגה החדשה "בית ברנרדה אלבה". אך עליהם לזכור שבכך הם גם מגדילים את העניין סביבו וסביב ההצגה.

גם המערכה המקארטיסטית המכוערת של תנועת "אם תרצו" נגד סרטו של בכרי "ג'נין/ג'נין", הגדילה, ללא ספק, את תפוצת הסרט. יתרה מזאת, דרישתם לאסור את הקרנת הסרט העלתה גיחוך, בהתחשב בכך שקיימת האפשרות להעלות אותו לרשת, ולאפשר צפייה לכל מי שחפץ בכך.

הדרך הלא-חכמה והלא-יעילה של "אם תרצו" להיאבק בבכרי, טיפוסית לדרך הפעולה של התנועה הזו: הם מנסים להיאבק במציאות, בשיטות שהן מנותקות מהמציאות.

תנועת "אם תרצו" שואבת את שמה מאמירתו של הרצל, אך מתעלמת מרעיונות אחרים שהופיעו בכתביו: מדינה שהיא חילונית, במקום דתית; שוויונית, במקום לאומנית. בינתיים, ככול שמתגברת עוצמת המתקפה שלהם נגד בכרי, מתגברת גם התחושה שהצדק נמצא אצלו, ולא אצלם.

שביתה כללית למען עובדי קבלן

יו"ר ועד עובדי המשרד, אריק קלמני, מסר כי "האוצר הבטיח לתת שכר עידוד, שהוא חלק מהסכם קיבוצי שקיים עוד משנות השבעים, אבל אינו עומד בכך. לא יכול להיות שבשנת 2012 עובדים ישתכרו 4,500 שקל בחודש".
נוסף להפגנה, העובדים פתחו בצעדים ארגוניים, במסגרתם לא שלחו דואר, לא שילמו לספקים, לא קיימו ועדות מכרזים, ועוד. במשרד רה"מ מועסקים כאלף עובדים, אשר 400 מתוכם צריכים לקבל את שכר העידוד.

הסכם קיבוצי ברשות לבטיחות בדרכים

לראשונה נחתם ברשות הלאומית לבטיחות בדרכים הסכם קיבוצי, המגן על זכויותיהם של כ-65 עובדים המועסקים ברשות, שהתאגרו בהסתדרות. במסגרת ההסכם יעברו העובדים מחוזה אישי להסכם קיבוצי.
עוד הושג בהסכם: תנאי העסקה של העובדים, לרבות אש"ל, נסיעות, וקצבת הבראה, יהיו זהים לאלו של עובדי המדינה, המעביד יפריש לקרן השתלמות ולחסכון הפנסיוני כבר מהיום הראשון לעבודה; נקבעו נהלי פיטורים, המחייבים את המעסיק להוכיח אי-התאמה של עובד. "לאחר שנתיים של מו"מ אינטנסיבי עם ההנהלה, הגענו להסכם ראוי, המחזק את מעמד העובדים ודואג לביטחונם התעסוקתי", אמר משה אלמליח, יו"ר ועד העובדים.

בית הדין לעבודה הסיר (2.2) את צו המניעה הזמני שהוציא בחודש נובמבר נגד כוונת ההסתדרות להשבית את המשק. אם לא יחול שינוי, המשמעות היא שביום ד' (8.2) תתקיים שביתה כללית במשק החל בשעה 06:00, למעט בנתב"ג, אשר יושבת עד השעה 12:00 בלבד.

המטרה המוצהרת של השביתה היא העברה להעסקה ישירה של חלק מעובדי הקבלן: אלה המועסקים לצד עובדים מן המניין באותו תפקיד, וכן אלה המנוצלים במיוחד. יצוין שההנהגה הנוכחית של ההסתדרות, בראשות עופר עיני, אינה מעלה את הדרישה, לה שותפה סיעת חד"ש בהסתדרות להעביר את כל עובדי הקבלן להעסקה ישירה. עוד יצוין שפעילי ההתארגנות החדשה, שהחלה לפעול תחת הסיסמא "עובדות ועובדים למען הסתדרות חזקה ודמוקרטית", יפגינו ביום השביתה בשעה 17:00, בתהלוכה שתצא מחצר בית הוועד הפועל של ההסתדרות, ברח' ארלוזורוב 93, בתל-אביב. "נפגין בכל מקרה, גם אם עופר עיני יוותר, כדרכו, והשביתה לא תתקיים", מסרו הפעילים (על ההתארגנות לבחירות בהסתדרות - ר' עמוד 3).

עובדי קבלן - גם בהסתדרות של עיני

בשבוע שעבר נחשף בחדשות ערוץ 2, כי ברשת בתי-הספר "עמל", שהיא חברה-בת של ההסתדרות, מועסקים עשרות עובדי קבלן, ובהם מורים, מאבטחים ועובדי ניקיון. את רשת "עמל" מנהלת עו"ד רווית דומב, שהיא בת זוגו של עופר עיני. בעבר דווח על תופעה דומה גם ברשת בתי-האבות "משען", שגם היא חברה-בת של ההסתדרות. לדברי הפעילים בהתארגנות החברתית החדשה בהסתדרות, תופעה זו רק ממחישה עד כמה עיני עושה שימוש ציני בנושא עובדי הקבלן, שכן מצוקותיהם מעולם לא עמדו, ועדיין לא עומדות, לנגד עיניו.

עובדי משרד רה"מ הפגינו בירושלים

עובדי משרד ראש הממשלה הפגינו (29.1) מול ישיבת הממשלה, בעקבות החלטת משרד האוצר להפר את ההסכם עם משרד רה"מ, ולא לתת לעובדים את שכר העידוד. כאשר ניסו המפגינים להיכנס לבניין, התפתחו עימותים בינם לבין מאבטחי משרד רה"מ, אשר חסמו את דרכם.

לקראת הבחירות להסתדרות ולנעמת

בשבת, 18 בפברואר, בשעה 10:00
באולמי אבו-מהר, אזור התעשייה, נצרת
מועצת מק"י

בשבת, 18 בפברואר, בשעה 15:00
באולמי אבו-מהר, אזור התעשייה, נצרת
מועצת חד"ש

חד"ש - ירושלים

ביום ד', 8 בפברואר, בשעה 19:00,

אסיפת סניף

במועדון ע"ש אלכסנדר פן, ברחוב כורש 14,
כניסה ד'. לפרטים: 052-5830724

חד"ש - תל-אביב

ביום ג', 14 בפברואר, בשעה 19:30,

לקראת גל שני של מחאה חברתית?

אסיפת מחשבה והתארגנות עם ח"כ דב חנין
באולם הגדה השמאלית, אחד העם 70.

לרותי ולרשטיין

משתתפים בצערך במות

אמנ

חברי סניף ת"א של מק"י

לחדוה ישכר

משתתפים באבלך במות

אמנ

חברי סניף ת"א של חד"ש